

Skanderborg Kommune har hele viften af kollektive trafikformer

Af: Mikael Hansen

Beliggenheden som nabo til Aarhus giver befolkningsvækst og gode vilkår for kollektiv trafik – fra intercity-lyntog til Flextur og Plustur. Trafiktilbuddene er der for at blive brugt siger udvalgsformand Claus Leick (F).

I Skanderborg Kommune er der politisk vilje og økonomi til at prioritere kollektiv trafik højt. Formentlig kan der findes andre mellemstore kommuner med samme politik, men det er karakteristisk, at Skanderborg Kommune har taget hele viften af kollektive trafiktilbud til sig – senest er det besluttet at tilbyde Plustur til kommunens borgere fra 1. januar 2020. Kommunens i øvrigt forbilligede hjemmeside viser, at Plustur blot er den nyeste blomst i en stor buket af trafiktilbud.

Skanderborg Kommunes strategi for kollektiv trafik kan føres tilbage til kommunalreformen i 2007, hvor kommunen fik sin nuværende form og størrelse. Samtidig blev bestillersystemet indført i den kollektive busstrafik, og kommunen blev for første gang medlem og medejer af et trafiksselskab, Midttrafik. Samarbejdet mellem Skanderborg Kommune og Midttrafik fungerer godt og tillidsfuldt, Midttrafik udfører den maksimale portefølje for kommunen - herunder også kommunens skoleruter.

Skanderborg Kommunes naboskab til Aarhus betyder, at kommunen i udgangspunktet er selvforsynet med kollektiv trafik: en god togbetjening, som staten finansierer, og flere regionale ruter ad de store indfaldsveje til Aarhus. Her betaler Region Midtjylland driftstilskuddet. Skanderborg Kommune supplerer så med en bred vifte af lokale busruter, Flexbusruter, skolebusruter, Flextur og nu snart også Plustur.

Tilbuddene er der for at blive brugt

Den politiske opbakning er klar og utvetydig. Trafiktilbuddene er der for at blive brugt.

Formanden for Miljø- og Planudvalget i Skanderborg Kommune Claus Leick (F) siger: "Vi er optaget af den grønne dagsorden, men kollektiv trafik i en kommune som Skanderborg er en forholdsvis vanskelig sag at indpasse i netop den grønne dagsorden. Det er derfor vi har valgt at satse på de fleksible, individuelle ordninger som Flextur, Flexbus og Plustur. De er langt bedre tilbud end faste busruter, som tit har meget få passagerer i landområderne. Desuden giver de fleksible trafikformer netop det tilbud om transport på tværs i kommunen, som vi umuligt kan dække med faste busruter. De fleksible trafikformer er til for at blive brugt."

"Skanderborg Kommune har en meget blandet geografi med Skanderborg by som det største bycenter", fortæller trafikplanlægger Jesper Lützhøft. "Vi arbejder med fem bycentre: Skanderborg, Ry, Hørning, Galten-Skovby og Låsby. Herimellem er der store landområder af meget forskellige karakter. Vores serviceniveau bygger på, at der skal være reelle kollektive trafiktilbud til alle borgere."

Flex-tilbud lukker hullerne

Skanderborg Kommune har sat en billig pris for Flextur, nemlig 4 kr. pr kilometer med en minimumspris på 30 kr.

Der er desuden klækkelige rabatter, hvis flere bestiller og kører en Flextur-tur sammen, og Skanderborg Kommune har som én af de få kommuner gjort det gratis for unge med ungdomskort at benytte Flextur (Flextur ung). Ideen om Flextur ung er simpelthen opfundet i Skanderborg. Og som den anden kommune i Region Midtjylland åbner Skanderborg Kommune nu for Plustur.

"Vi holder selvfølgelig øje med økonomien, for Flextur har et højt tilskud pr. tur," siger Jesper Lützhøft. "Samtidig ved vi med sikkerhed, at mange borgere især i landområderne har transportbehov, som ikke kan dækkes af de traditionelle busruter. De borgere skal selvfølgelig bruge Flextur, det er dem tilbuddet er tænkt til."

Ifølge Jesper Lützhøft er Flextur også et godt planlægningsredskab, når ruteføringen for lokalruter og skoleruter skal fastlægges. Skanderborg Kommune har indgået aftaler med nabokommunerne Horsens, Odder, Silkeborg og Favrskov om Flexturpriser for ture på tværs af kommunegrænserne. For Flexturejser til Horsens, Odder og Favrskov er prisen den samme som i Skanderborg Kommune, nemlig 4 kroner pr. km.

Flextur rejser fra Skanderborg til Aarhus Kommune har en anderledes afskrækkende pris, nemlig 14 kroner pr. km. med 100 kroner som minimum. Prisen må her anses som en effektiv barriere – der er heldigvis en vifte af gode kollektive trafiktilbud mellem Aarhus og Skanderborg Kommune som oplagte alternativer.

Flexbus, Flextur og Plustur har i 2020 et budget på 2,5 millioner kroner, det er 9 procent af hele budgettet til kollektiv trafik på 27 millioner kroner.

Mange kommuner er tilbageholdende med at markedsføre individuelle trafiktilbud som Flextur. Hvad gør I for at gøre tilbuddene kendt?

Jesper Lützhøft: "Jeg ved såmænd ikke om vi gør det meget anderledes end andre kommuner. Beskrivelserne på kommunens hjemmeside er nok det vigtigste element. Vi har en god dialog med bl.a. kommunens senierråd og ungdomsråd og vi tager også ud til borgermøder og lignende for at fortælle om tilbuddet.

Selv om tilbuddene er overskuelige og godt præsenteret på hjemmesiden, kan det vel godt forvirre nogle, at viften af tilbud er så bred?

Jesper Lützhøft: "Det er rigtigt, at vi ikke bare kan blive ved med at udvide med nye koncepter uden at overblikket bliver vanskeligere. Men for Plustur er det sådan, at det kun kan bruges via Rejseplanen, og Flexbus er også på Rejseplanen. Det forenkler sagen temmelig meget. Vi har haft en kraftig vækst i brugen af Flextur siden ordningen blev indført i august 2015, og det er det samme billede fra andre kommuner og trafikelskaber. Det tager sin tid at blive fortrolig med et nyt tilbud, og vi tror på, at den vigtigste udbredelse sker fra mund til mund mellem borgerne. Det er af samme grund vi forventer en langsom vækst i brugen af Plustur, og vi forventer også at udgiften til Plustur kan holdes inden for budgettet. Plustur har fået sin egen post i budgettet fra 2020.

Hverken Jesper Lützhøft eller Claus Leick kan afvise, at der stadig er borgere i Skanderborg Kommune, som ikke kender kommunens kollektive trafiktilbud i detaljer, men de fastslår begge, at oplysningerne er tilgængelige digitalt, og at borgerne altid kan ringe til kommunen og få informationerne uddybet.

Claus Leick siger: "Vi hører tit beklagelser fra borgerne om, at busruterne på landet forsvinder. Så må vi sige, at vi har nogle mindst lige så gode tilbud – Flexbus, Flextur og nu også Plustur – og så er det altså ikke sværere at finde ud af. I sidste ende kan man altid ringe til kommunen eller til Midttrafik og få hjælp."

Mobilitetsplan på vej

Miljø- og Planudvalget i Skanderborg Kommune har netop taget hul på en diskussion af 22 mobilitetsforslag, som skal ende ud i en mobilitetsplan. Mobilitetsplanen skal være et supplement til den eksisterende kollektive trafikplan.

Et vigtigt politisk mål i Skanderborg Kommune er genåbning af Stilling Station, et andet er at medvirke til at skabe bedre fodslag på trafikområdet mellem de østjyske kommuner.

Claus Leick siger: "Vi har det problem, at kommunerne har temmelig forskellige kvalitetsstandarder for kollektiv trafik men også for f.eks. snerydning, cykelstier og stoppesteder. Vi har i Skanderborg Kommune sat os for at indkalde de østjyske kommuner til en drøftelse af disse forhold, så vi på sigt kan få mere ensartede standarder. Kvalitetsforskellene er nogle af de emner, som borgerne har meget svært ved at forstå, og i udvalget er vi enige om, at der er behov for at gøre det bedre på dette område."

Han understreger, at der ikke kommunernes ret til selvbestemmelse, han ønsker at anfægte. Det er mere et ønske om at løse nogle u hensigtsmæssige grænseproblemer.

Fakta om Skanderborg Kommunes kollektive trafik

Den nuværende Skanderborg Kommune blev 1. januar 2007 dannet af de tidligere Skanderborg, Hørning, Ry og Galten Kommuner. Indbyggertallet er vokset fra 55.000 i 2007 til knap 62.000 i 2019. I 2007 blev Skanderborg Kommune for første gang medlem og medejer af et fælleskommunalt trafikelskab, Midttrafik.

Skanderborg Kommune har valgt at bruge hele Midttrafiks pakke af kollektive trafiktilbud.

Det kollektive trafiktilbud i Skanderborg ser sådan ud:

- DSBs Intercity – og IntercityLyntog mellem København og Aarhus standser i Skanderborg.
- DSB's regionaltog Aarhus-Esbjerg standser i Skanderborg.
- Arrivas regionaltog Aarhus-Silkeborg-Herning standser i Hørning, Skanderborg, Alken og Ry.
- 13 regionale og lokale busruter betjener Skanderborg Kommune. Nogle af ruterne er tværkommunale.
- 7 Flexbus-ruter, hvoraf nogle er skolebusruter, andre er almindelige lokalruter i dagtimerne men Flexbus i aftentimerne og i weekenden.
- 15 skolebusruter, som er åbne og gratis at benytte for alle.
- Flextur til 4 kr. pr. km med prisaftaler med 4 af 5 nabokommuner om ture på tværs af kommunegrænser.
- Flextur ung giver gratis rejser med Flextur for alle med ungdomskort.
- Plustur fra 1. januar 2020.

Skanderborg Kommune har et samlet budget for kollektiv trafik på 27 millioner kroner.